

Tanítási tervezet

Az óra időpontja: 2020. december 3, csütörtök 11.00-11.45

Iskola, osztály: Gimnázium, 10.b

Iskola neve és címe: Kőrösi Csoma Sándor Általános Iskola és Gimnázium. Budapest 1173 Akácvirág utca 49.

Tanít: Belénessy Blanka (Z1MO8E)

Témakör megnevezése: A világgazdaság jellemző folyamatai

Tanítási egység (téma) címe: A nemzetközi tőkeáramlás

Az óra (jellemző) típusa: Új ismereteket bevezető és rendszerző óra

1. Tantervi követelmények

1.1. A tanítási óra oktatási céljai:

- A pénzzel és értékpapírokkal kapcsolatos előzetes ismeretek felelevenítése
- A monetáris világ és a globalizáció összefüggései, összefonódásuk következményei
- A tőke fogalmának meghatározása, a tőke legfőbb típusai és befektetési lehetőségei
- A péntőke működése, befektetésének lehetőségei
- A működőtőke legfőbb jellemzői és befektetésének lehetőségei
- Az eladósodás kialakulása
- Az állami hitelfelvétel körülményeinek és felhasználási lehetőségeinek vizsgálata
- Az adósságválság és adósságspirál kialakulása, jellemzői
- Az adósságválság történelmi példáinak megismerése
- Az adósságválságból történő kilábalás lehetőségei és módszerei

1.2. A tanítási óra képzési, fejlesztési céljai:

- Csoportban történő munkavégzés fejlesztése
- Szóbeli önkifejezés fejlesztése
- Rendszerező gondolkodás fejlesztése
- Interdiszciplináris gondolkodás fejlesztése (adósságválságok történelmi kontextusú és vonatkozású elemzése)

1.3. A tanítási óra nevelési céljai:

- Gyakorlati gazdasági ismeretek bővítése
- Saját munkavégzéssel kapcsolatos felelősségvállalás erősítése

1.4. Oktatási követelmények:

a. Fogalmak:

- új fogalmak: tőke, pénztőke, működőtőke, spekulációs ügylet, pénzügyi (monetáris) világ, működőtőke-befektetés, eladósodás, adósságválság, adósságspirál, adósságcsapda, átütemezés, barna- és zöldmezős beruházás, adósságszolgálati ráta
- megerősítendő fogalmak: pénz, hitel, valuta, konvertibilis valuta, kölesön, nakszámla, bankkártya, kamat, deviza, árupénz, számlapénz, váltó, aranystandard, értékpapír-forgalom, hitelügylet, hitelfelvétel, osztalék, árfolyamnyereség, kőolajárrobbanások, államadósság

b. Folyamatok:

- új folyamatok: az eladósodás folyamata, az adósságspirál kialakulása, az adósságválságból történő kilábalás menete
- megerősítendő folyamatok: a hitelfelvétel menete, értékpapírok adásvételének menete,

c. Összefüggések:

- új összefüggések: hiteltörlesztés és gazdasági teljesítőképesség elemeinek összefüggései, az olajárak és az infláció összefüggései
- megerősítendő összefüggések: a globalizáció hatásainak és előfeltételeinek összefüggései

d. Megfigyelések, vizsgálatok, kísérletek: videóelemzés az adósságválság egy történelmi példájáról, ábraelemzés, képelemzés

e. Fejlesztendő készségek, kompetenciaterületek:

- Önreflexiós készségek fejlesztése
- Interdiszciplináris gondolkodás fejlesztése
- Gyakorlati gazdasági ismeretek mélyítése
- Összefüggésekben való gondolkodás erősítése

f. Főbb tanulói tevékenységek:

- egyéni feladatvégzés (keresztrejtvény)
- hallás utáni jegyzetelés
- csoportban történő feladatmegoldás
- képelemzés
- ábraelemzés
- videóelemzés

2. Szemléltető és munkaeszközök

- osztálynévsor
- 10.b osztály pontösszesítő táblázata, elérhetőség: <https://docs.google.com/spreadsheets/d/1d8C8QzKxYd3gTzDrTxX0Syw1fMRBHJExYvcHPzYxGXk/edit?usp=sharing>
- diasor
- internetelérés
- számítógép
- Arday István - dr. Kőszegi Margit - dr. Makádi Mariann - Sáriné Dr. Gál Erzsébet - Ütőné Dr. Visi Judit: Földrajz 10. Tankönyv. Eszterházy Károly Egyetem, Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet, 2018. (*Újgenerációs tankönyv*)

3. Felhasznált irodalom

- Arday István - dr. Kőszegi Margit - dr. Makádi Mariann - Sáriné Dr. Gál Erzsébet - Ütőné Dr. Visi Judit: Földrajz 10. Tankönyv. Eszterházy Károly Egyetem, Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet, 2018. (*Újgenerációs tankönyv*)
- Arday István - dr. Kőszegi Margit - dr. Makádi Mariann - Sáriné Dr. Gál Erzsébet - Ütőné Dr. Visi Judit: Földrajz 10. Munkafüzet. Eszterházy Károly Egyetem, Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet, 2018. (*Újgenerációs munkafüzet*)
- dr. Makádi Mariann - Segédanyag a tanítási tervezetek elkészítéséhez.
URL: <http://geogo.elte.hu/images/oratipusok.pdf> (Utolsó elérés: 2020. 11. 26.)
- dr. Makádi Mariann - Földrajzi fogalomtár.
URL: <http://geogo.elte.hu/segedanyagok/szakmodszertani-felkeszueles-segedanyagai/foldrajzi-fogalomtar> (Utolsó elérés: 2020. 11. 26.)
- A történelmi példák ismertetéséhez felhasznált videó elérhetősége: https://www.youtube.com/watch?v=KPzhf6zRDRU&feature=emb_logo (Utolsó elérés: 2020. 11. 26.)
- A házi feladathoz felhasznált cikk elérhetősége: <https://novekedes.hu/elemzesek/furdik-a-vilag-az-adossagban-mi-lesz-ha-beut-a-valsag> (Utolsó elérés: 2020. 11. 26.)
- A házi feladathoz felhasznált internetes adatszolgáltató weboldal elérhetősége: https://www.economist.com/content/global_debt_clock (Utolsó elérés: 2020. 11. 26.)

4. Mellékletek jegyzéke

1. számú melléklet - Az ismétléshez használandó keresztrejtvény elérhetősége, megoldásai
2. számú melléklet - A csoportmunkához használt tankönyvi ábrák

Az óra felépítése

Idő	Az óra menete	Didaktikai mozzanat	Módszer	Munkaforma	Eszköz
11.00-11.02 (2 perc)	Köszönés, hiányzók rögzítése, óra feladatának kijelölése, reflektálás a házi feladatokra - Névsor ellenőrzése - Reflexió a házi feladatokra - Tanóra szerkezetének felvázolása: <i>Röviden ismétlünk, majd belevágunk a nemzetközi tőkeáramlás témájába.</i>	cél megjelölése, visszajelzés a házi feladatokkal kapcsolatban	magyarázat	frontális	számítógép, internetelérés, 10.b Google Classroom csoportja
11.02-11.07 (5 perc)	Ismétlés Kereszterjtvény megfejtése a pénz és értékpapír témában: https://www.nkp.hu/tankonyv/foldrajz_10/lecke_02_009	előzetes ismeretek felidézése	kereszterjtvény	egyéni munka	számítógép, internetelérés
11.07-11.12 (5 perc)	A pénzügyetek saját világa - globalizálódó pénzvilág: informatikai-technológiai forradalom, neoliberais gazdaságpolitika - előfeltétel a nemzetközi tőkeáramlás - globalizálódó pénzügy következményei: felgyorsult tranzakciók, bonyolult pénzügyetek - "mellékhatások": eladósodás, külföldi tőkebefektetések nagyobb hangsúlya a nemzetgazdaságban	téma kontextusának megteremtése	elbeszélés	tanári kérdésekkel segített frontális munka	számítógép, internetelérés, diasor
11.12-11.16 (4 perc)	A tőke meghatározása és fő típusai - <i>Hogyan határoznátok meg a tőke fogalmát? Csak pénz lehet tőke?</i> - Egyéb tőkeként funkcionáló értékek: kapcsolatok, tudás, képességek - Pénztőke: konkrét befektetett pénz, befektetésének típusai: hitel, értékpapír, spekulációs ügylet - Működőtőke: termelésbe, szolgáltatásba áramló pénzbefektetés, befektetésének típusai: zöld- és barnamezős beruházások	központi fogalom bevezetése, meghatározása és tipizálása	megbeszélés, elbeszélés	diákok aktív bevonásával frontális munka	számítógép, internetelérés, diasor
11.16-11.20 (4 perc)	A pénztőke befektetésének típusai - hitelügyletek: résztvevők és célja - a spekulációs ügyletek jellege, résztvevői és célja - értékpapír-forgalom: állampapírok és részvények, résztvevők, céljai - <i>Melyik esetében mozoghat nagyobb tőke?</i>	új ismeretek bevezetése	magyarázat	tanári kérdésekkel segített frontális munka	számítógép, internetelérés, diasor

<p>11.20-11.24 (4 perc)</p>	<p>A működőtőke befektetésének típusai - alapvető sajátosságok: hosszabb megtérülési idő - legnagyobb működőtőke-exportálók: USA, EU, Japán - zöldmezős beruházások: új telephely kialakítása, előnyök (pl. alacsonyabb telekár), hátrányok (pl. infrastruktúra kiépítése extra költséget jelent), pl.: kecskeméti Mercedes gyár - barnamezős beruházások: meglévő telephelyek átalakítása, előnyök (pl. kedvező fekvés), hátrányok (pl. bontási, átalakítási költségek), pl.: Gizella-malom beli loft lakások, Bálna, Ruhr-vidék</p>	<p>új ismeretek bevezetése</p>	<p>magyarázat és elbeszélés</p>	<p>tanári kérdésekkel segített frontális munka</p>	<p>számítógép, internetelérés, diasor</p>
<p>11.24-11.30 (6 perc)</p>	<p>Csoportmunka - <i>Névsor szerint két csoportra osztva elemezték a működőtőke-beruházásokhoz kapcsolódó tankönyvi ábrákat.</i> - <i>A névsor első feléből alakuló csoport a 2. Tanterem elnevezésű hangcsatornán, míg a névsor második feléből alakuló csoport a 3. Tanterem hangcsatornán beszélheti meg a feladatmegoldásokat.</i> - <i>Elemezték az ábrákat a megadott kérdések mentén. A válaszok kidolgozására 3 perc áll rendelkezésre.</i> - <i>Minden csoport jelöljön ki egy-egy embert, aki bemutatja a megoldásokat 1-1 percben.</i></p>	<p>előzetes ismeretek alkalmazása és rendszerezése</p>	<p>tanult ismeretek komplex alkalmazása</p>	<p>csoportos feladatvégzés előre kiadott kérdések mentén</p>	<p>számítógép, internetelérés, diasor, tankönyv</p>
<p>11.30-11.33 (3 perc)</p>	<p>Az eladósodás ördögi köre - <i>Minden hitelfelvétel kivétel nélkül eladósodáshoz vezet?</i> - <i>Milyen a megtérülő hitelfelvétel? A képeken ábrázoltak közül melyik sorolható ide?</i> - állami hitelfelvételkor mérlegelendő szempontok: visszafizetés feltételei (futamidő, kamat), fedezetet biztosító források számbavétele, gazdasági kapacitások számbavétele (GDP, termelékenységi mutatók, export, adósságszolgálati ráta)</p>	<p>előzetes ismeretek rendszerezése és alkalmazása</p>	<p>megbeszélés</p>	<p>diákok aktív bevonásával frontális munka</p>	<p>számítógép, internetelérés, diasor</p>
<p>11.33-11.35 (2 perc)</p>	<p>Az eladósodás ördögi köre - adósságszpirál: fejlesztések elmaradása, nehezen fenntartható alapvető gazdasági folyamatok, életszínvonal csökkenése</p>	<p>tények, jelenségek értékelése</p>	<p>magyarázat és irányított tanári kérdések</p>	<p>diákok aktív bevonásával frontális munka</p>	<p>számítógép, internetelérés, diasor</p>

<p>11.35-11.40 (5 perc)</p>	<p>Az adósságválság történelmi példái - kőolajárrobbanások: petrodollár és a globális válság kezdetei - Magyar Népköztársaság - videóelemzés: feltételek és következmények, olajválság hatásai a Magyar Népköztársaságra - a deviza- és forintadósság különbségei</p>	<p>az adósságválság értelmezése történelmi példák segítségével</p>	<p>elvont ismeretek értelmezése konkrét példákon keresztül</p>	<p>egyéni munkában videóelemzés, tanári magyarázat</p>	<p>számítógép, internetelérés, diasor</p>
<p>11.40-11.43 (3 perc)</p>	<p>Kiút az adósságválságból - törlesztések átütetése - megszorítások: kiadások csökkentése, adóemelés, import korlátozása, pénz leértékelés - belső adósságállomány növelése: állampapírok kibocsátása</p>	<p>meglévő ismeretek alkalmazása problémamegoldási fókusszal</p>	<p>magyarázat</p>	<p>frontális munka a diákok bevonásával</p>	<p>számítógép, internetelérés, diasor</p>
<p>11.43-11.45 (2 perc)</p>	<p>Értékelés, elköszönés - Órai munka értékelése, órai munkára plusz pontok kiosztása - <i>Köszönöm a figyelmet, csütörtökön innen folytatjuk!</i></p> <p>Házi feladat: <i>Az utolsó dián szereplő linkekkel elérhető cikk, valamint a világ összes tartozását számontartó honlap adatai alapján írjatok egy rövid összefoglalást (4-5 mondat). Nincsenek előre megadott kérdések vagy szempontok. Írjatok arról, ami leginkább elgondolkodtatott benneteket az olvasottakkal, látottakkal kapcsolatban.</i> <i>A feladat az osztály Classroom csoportjában lesz elérhető, ledási határidő a keddi óra kezdésének időpontja, azaz 09.00.</i></p>	<p>reflexió, értékelés</p>	<p>magyarázat</p>	<p>frontális munka</p>	<p>számítógép, internetelérés, diasor</p>